

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **Y. Z.**, narozený „X“,
státní příslušnost Kazachstán,
bytem „X“,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, Oddělení pobytového správního řízení Ústecký kraj,**
sídlem Berní 2261/1, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, č. j. OAM-11807-19/TP-2019,

takto:

- I. Žaloba **se odmítá.**
- II. Věc **se postupuje** Ministerstvu vnitra, Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, k vyřízení odvolání proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, č. j. OAM-11807-19/TP-2019.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobci **se vrací** zaplacené soudní poplatky v úhrnné výši 4 000 Kč. Tato částka bude žalobci vrácena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, č. j. OAM-11807-19/TP-2019, kterým byla zamítnuta jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 87k odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť existuje důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu. Současně s podáním žaloby žalobce požádal soud, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek.
2. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky řízení, a zda tedy lze věc samu projednat dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

3. Podle § 5 s. ř. s. se ve správním soudnictví lze domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon. Jedná se o projev zásady subsidiarity soudního přezkumu. Řízení ve správním soudnictví je totiž koncipováno až jako následný prostředek ochrany veřejných subjektivních práv, který by neměl nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy. Tato zásada je pro jednotlivé typy žalob upřesněna v ustanoveních § 68 písm. a), § 79 odst. 1 a § 85 s. ř. s. (srov. Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: Soudní řád správní - online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016). Před použitím některého z typů žalob je tedy nutné nejprve vždy vyčerpat opravné prostředky nebo jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 8 Ans 2/2012-278).
4. Pokud jde o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s., lze žalobou napadat přímo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně jen tehdy, je-li výjimečně správní řízení zvláštním zákonem konstruováno jako jednostupňové. Není-li tomu tak, potom má nevyčerpání dostupných řádných opravných prostředků žalobcem za následek nepřipustnost žaloby. Takovou žalobu soud podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítne, nejedná-li se o situaci, kdy rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu žalobcových práv změněno k oprávněnému prostředku jiného [srov. § 68 písm. a) in fine s. ř. s.].
5. V nyní posuzované věci napadl žalobce žalobou rozhodnutí, jímž byla zamítnuta jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 87k odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť existuje důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu. Žalobce byl v napadeném rozhodnutí poučen, že proti rozhodnutí lze brojit správní žalobou, neboť proti rozhodnutí žalovaného nelze s ohledem na nabytí právní moci rozhodnutí oznámením podat odvolání.
6. Při posuzování otázky splnění podmínek řízení vycházel soud ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2020, č. j. 6 Azs 192/2020-21, kde se Nejvyšší správní soud zabýval výkladem zákona o pobytu cizinců, ve znění zákona č. 176/2019 Sb., konkrétně § 168 odst. 3 tohoto zákona, který stanoví, že rozhodnutí ministerstva vydaná z důvodů v něm taxativně vyjmenovaných nabývají právní moci jejich oznámením. V taxativním výčtu je zahrnuto také ustanovení § 87k odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců aplikované na případ žalobce. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku podrobně rozebral uvedenou problematiku a uzavřel, že předmětná díkce zákona o pobytu cizinců nevylučuje podání odvolání proti rozhodnutím vyjmenovaným v § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, ačkoliv to byl deklarovaný a sledovaný záměr zákonodárce. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku především uvedl: *„Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry krajského soudu, že ze samotného textu novelizovaného § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nelze vyloučení odvolání dovodit. Úvahy vycházející z právní teorie, že rozhodnutí v právní moci nelze napadat řádným opravným prostředkem (formální aspekt právní moci), na které stěžovatel poukazuje v kasační stížnosti, jsou sice obecně platné, avšak nemohou překonat situaci nastolenou zvláštní právní úpravou, k níž došlo neuváženým zásahem zákonodárce do zákona o pobytu cizinců a která s ohledem na znění § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve svých důsledcích znamená*

připuštění odvolání i proti těmto pravomocným rozhodnutím. Úvahám stěžovatele, že novela sice nevyloučila právo na odvolání výslovně, ale fakticky ano, nelze přitakat, neboť právo na odvolání opírající se o výslovné znění § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců nemůže být popřeno textem § 168 odst. 3 zákona, jehož znění o odvolání vůbec nepojednává.“

7. Dle § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců proti rozhodnutí ministerstva lze podat odvolání k Ministerstvu vnitra, Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „komise“).
8. Dle § 73 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), nestanoví-li tento zákon jinak, je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání.
9. Dle § 81 odst. 1 správního řádu účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak.
10. Dle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, jenž obsahuje taxativní výčet rozhodnutí, včetně rozhodnutí vydávaných podle § 87k odst. 1 písm. a), dochází k nabytí právní moci rozhodnutí jeho oznámením. Jde o důsledek zákona č. 176/2019 Sb. účinného od 31. 7. 2019, jehož cílem bylo vyloučit dvojinstančnost řízení, a tím zrychlit proces zrušení trvalého pobytu cizinci především v případech, kdy spáchal na území České republiky úmyslný trestný čin (srov. pozměňovací návrh poslance Jana Hamáčka k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon o pobytu cizinců a další související zákony, sněmovní tisk č. 203, bod 4 odůvodnění pozměňovacího návrhu, dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=203>).
11. Přestože zákonodárce zřejmě měl úmysl řádný opravný prostředek vyloučit, novela zákona o pobytu cizinců č. 176/2019 Sb. pouze stanoví, že u rozhodnutí dle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dochází k nabytí právní moci oznámením. V zákoně o pobytu cizinců ale explicitní úprava vyloučení odvolání chybí. Ustanovení § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců naopak stanoví, že proti rozhodnutí ministerstva lze podat odvolání ke komisi bez upřesnění, že se musí jednat pouze o nepravomocná rozhodnutí.
12. Ustanovení § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je tak zapotřebí považovat za lex specialis pouze k ustanovení § 73 odst. 1 správního řádu. Ačkoliv napadené rozhodnutí vydané dle § 87k odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nabylo podle § 168 odst. 3 téhož zákona právní moci oznámením, ze žádného zákonného ustanovení již neplyne, že odvolání proti takovému rozhodnutí není přípustné.
13. Soud je toho názoru, že nad nedostatečným jazykovým vyjádřením zákona, mělo-li jím podle záměru zákonodárce dojít k omezení práv jednotlivce, nemůže historický výklad dovozovaný ze záměru zákonodárce – jakkoliv je doložen – převážet.
14. Skutečnost, že zákonodárce odvolání v daném případě výslovně nevyloučil, má tedy pro posouzení přípustnosti žaloby klíčový význam, neboť žalobci možnost brojít proti napadenému rozhodnutí odvoláním *de iure* upřena nebyla. S ohledem na to dospěl soud v souladu s § 68 písm. a) s. ř. s. k závěru, že žaloba je nepřipustná, neboť žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem.

15. Zároveň soud shledal, že jsou dány podmínky pro postup dle § 46 odst. 5 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení, podal-li navrhovatel návrh proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.
16. Soud proto žalobu podle § 46 odst. 5 s. ř. s. odmítl a s přihlédnutím k ustanovení § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců postoupil soud věc komisi k vyřízení odvolání proti napadenému rozhodnutí.
17. Soud zároveň komisi upozorňuje, že spolu s žalobou proti napadenému rozhodnutí byl podán návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Na komisi tedy bude, aby se zabývala rovněž tímto návrhem.
18. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože žaloba byla odmítnuta.
19. Jelikož řízení skončilo odmítnutím žaloby před prvním jednáním, rozhodl soud podle § 10 odst. 3 věty první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) o vrácení žalobcem zaplaceného soudního poplatku za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě 1 000 Kč. Soudní poplatky v úhrnné výši 4 000 Kč budou žalobci v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích vráceny z účtu krajského soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 7. září 2020

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.